

Job og Børn 7. august 2002

Af Jette Rantorp

Rør ved børnene

Børn lever ikke af ord alene, mener to pædagoger, der har skrevet en bog om massage som pædagogisk redskab.

- Husk at røre ved hinanden. Pas på, at I ikke får så travlt, at I kun bruger ord og glemmer den vigtige berøring. Det kan børn ikke leve af.

En provokerende opfordring i kølevandet på flere års pædofili-hysteri, men fremsat med stor overbevisning af to pædagoger, som må formodes at vide, hvad de taler om – Eirik Tollefsen og Hanne Borup.

For nylig udkom deres egen bog "berøring & dens betydning" med flere hundrede siders anvisninger på, hvornår, hvordan og hvorfor, man med held kan benytte berøring og massage som et pædagogisk redskab i daginstitutionerne. Baseret på deres personlige erfaringer og faglige viden.

- Det er klart, at det har krævet standhaftighed at arbejde imod den bølge af pædofili-panik, det har hersket i institutionerne de senere år. Men det ville være synd, hvis den skulle berøve børnene noget så væsentligt som personlig kontakt, siger Hanne Borup, der har undervist på Jydsk Pædagog Seminarium.

Og Eirik Tollefsen, leder af Centeret for Pædagogiske Massage i Ry, tilføjer:

- Derfor har vi også gjort meget ud af at understrege den stramme etik, der skal være omkring massagen. At man er opmærksom på modtagerens grænser og behov. Og at man ikke bruger massagen til manipulation.

Sansernes mor

De to pædagoger er nemlig ikke i tvivl om, at berøring har afgørende betydning for menneskers trivsel og udvikling – og dybest set er livsnødvendig.

- Følesansen er Sansernes mor, siger Eirik Tollefsen. Den udvikles meget tidligt – mellem sjette og ottende fosteruge – og dækker overalt i og på kroppen. Den aktiveres hele tiden i et samspil mellem sansning og bevægelse og er den grundlæggende måde, vi

oplever os selv og hinanden på.

Derfor kan betydningen af fysisk omsorg ikke overvurderes, mener de to. Og forskningen giver dem ikke ret. For eksempel ved man, at dyreunger skal slikkes af deres mor for at overleve, og for at vejrtrækningen og fordøjelse kommer i gang. Rotter, der har fået megen behagelig berøring, overlever længere, er mere tillidsfulde og bedre til at modstå stress. Og børn på børnehjem, der kun får få minutters fysisk kontakt om dagen, kan udvikle spiseværing, blive apatiske og få varige skader på krop og psyke.

- Alle har gavn af massage, siger Hanne Borup.

- Men vi ved, at især børn med specielle behov har glæde af at blive rørt ved. For eksempel børn, der er født for tidligt, eller børn der er urolige og har svært ved at knytte kontakt til andre.

Mod på livet

Stadig flere daginstitutioner bruger massagen som pædagogisk redskab, siger de to forfattere – og resultaterne er positive.

- Stemningen er mere rolig i institutioner med massage, siger Eirik Tollefsen. Og Hanne Borup supplerer: - Berøring udvikler børnenes kropslige bevidsthed og øger deres trivsel. De bliver gladere, mere afslappede og har mere mod på at give sig i kast med livet.

- For din fornemmelse af din egen krop er bestemmende for, hvordan du tackler både intellektuelle og følelsesmæssige udfordringer. Det er et fundament, som det nok er værd at gøre stærkt.

Også selvom de to gerne vil slå et slag for den toårige massageuddannelse på skolen i Ry, så understreger de, at alle kan være med, når det gælder om at blive mere opmærksom på berøring i det daglige.

- Alle kan give et knus, tumle og trøste efter børnenes behov. Og det skaber altså mere glæde og tillidsfuldhed end bare at sige "Hej", når børnene kommer, siger Hanne Borup.